

## POSUDEK OPONENTA K DISERTAČNÍ PRÁCI

JUDr. Barbory Dubanské, LL.M. na téma:

### **Odpovědnost členů představenstva a dozorčí rady akciové společnosti ve srovnávacím pohledu**

#### a) Téma

Disertační práce paní JUDr. B. Dubanské, LL.M. se zabývá problematikou odpovědnosti členů představenstva a dozorčí rady. Ač je toto téma předmětem soustavného zájmu české doktríny i judikatury, zdaleka ho nelze považovat za vyčerpané. Zpracování dané problematiky v disertační práci tak může pomoci najít odpověď na některé nevyřešené otázky, popř. přehodnotit řešení některých problematických aspektů odpovědnosti členů představenstva a dozorčí rady (dále též „orgány vedení“). Autorka navíc přináší na problematiku nový pohled, neboť ve své práci představuje i zahraniční právní úpravy a jejich řešení.

#### b) Struktura

Disertační práce je členěna do tří bloků. První blok vymezuje jednotlivé teorie správy a řízení. Pozornost je věnována smluvní teorii (*shareholder value*), teorii zájmových skupin (*stakeholder value*) i jejich kompromisu – tzv. osvětlené teorii maximalizace hodnot (*enlightened value maximization*).

Druhý blok se zabývá základními povinnostmi členů představenstva a dozorčí rady. Pozornost je věnována povinnosti jednat v zájmu společnosti (princip loajality), povinnosti vykonávat působnost s péčí řádného hospodáře, povinností mlčenlivosti a konečně zákazem konkurence. V závěru daného bloku jsou představeny povinnosti členů dozorčí rady.

Třetí blok se zabývá omezením odpovědnosti členů orgánů vedení, pojištěním a uplatňováním nároků plynoucích z odpovědnosti členů představenstva a dozorčí rady.

Uvedené členění disertační práce považuji za logické a vyhovující. První blok není jen popisným teoretickým exkursem, ale má zásadní význam ve vztahu k druhému bloku, neboť připravuje rámec pro vymezení konkrétních povinností členů orgánů vedení. Stručné představení povinností členů dozorčí rady, kdy je zejména využíváno odkazů na povinnosti členů představenstva, je případné; opakování již řečeného by práci zbytečně zatížilo. Třetí blok zabývající se vlastní odpovědností potom vhodně navazuje na část vymezující konkrétní povinnosti členů představenstva a dozorčí rady.

#### c) Zpracování

Autorka ve své práci využívá metodu právní komparace. Srovnání s právními úpravami jiných států přitom umožňuje nový pohled i na problematiku zdánlivě vyřešenou a nabízí inspiraci pro řešení stávajících otázek. Velmi kladně je přitom třeba hodnotit skutečnost, že autorka zvolila srovnání s právními úpravami ze dvou různých právních systémů, a to úpravu německou jako zástupce kontinentálního systému a úpravu anglickou jako zástupce systému common law. Autorka navíc na vhodných místech odkazuje i na jiné právní úpravy (např. úpravu brazilskou či australskou).

S ohledem na zvolenou metodu komparace si zpracování disertační práce vyžádalo nastudování značného množství zahraničních pramenů – zákonných textů, nezávazných pravidel (zejm. tzv. kodexy corporate governance), literatury i judikatury. Z práce je přitom zřejmé, že autorka věnovala seznámení se s materií značnou pozornost a usilovala o získání dostatečných znalostí k provedení právní komparace. Opomenuty přitom nezůstaly ani návrhy zákonů (např. White Paper k anglickému zákonu o obchodních společnostech) či dokumenty soukromých organizací (např. studie společnosti AIG).

Srovnání české úpravy s úpravou ze systému common law navíc vyžadovalo od autorky, aby se vypořádala s odlišným modelem řízení společnosti v anglickém právu (monistický model oproti dualistickému modelu, se kterým pracuje české právo). Tento úkol autorka zvládla velmi dobře.

#### d) K obsahu práce

Disertační práce je především komparací právních úprav vybraných právních institutů a je proto nevyhnutelně do značné míry popisná. Autorka přitom zcela správně klade zvýšený důraz na instituty, které české právo (popř. ani česká doktrína a judikatura) nezná a hledá odpověď na otázku, zda by začlenění takových institutů do českého práva bylo přínosem či nikoliv. Autorka se tak v práci věnuje např. nedostatečně zpracovanému *business judgement rule* či pojištění odpovědnosti orgánů vedení, velmi zajímavé je taktéž představení tzv. regulační pyramidy a s tím související úpravy správního dohledu nad činností orgánů vedení. Některé z uvedených institutů by dokonce podle mého názoru zasloužily – s ohledem na jejich malou známost v českém právním prostředí – větší prostor (např. právě *business judgement rule*).

Kladně je třeba hodnotit skutečnost, že autorka se nevyhýbá otázkám, se kterými se potýká praxe. Tak je např. značná pozornost věnována ochraně informací v rámci tzv. právní prověrky společnosti (*due diligence*), povinnosti členů představenstva žádat právní posudky a jiné odborné analýzy či nezbytnosti vést řádnou dokumentaci o rozhodování orgánů vedení.

Za největší nedostatek práce považuji skutečnost, že na některých místech se autorka omezuje na popis problematiky, aniž by navrhla a argumentačně podpořila jeho řešení (např. s. 92 – 93). U povinnosti mlčenlivosti potom chybí (bez udání důvodu) komparace s úpravou zvolených právních řádů.

Pozitivně je naopak nutno hodnotit snahu autorky o maximálně srozumitelné zpracování (viz např. tabulkové srovnání základních teorií řízení společnosti na s. 36 či úsilí o vysvětlení vztahu jednotlivých povinností členů představenstva a dozorčí rady).

#### e) Formální stránka

Stylistická úroveň i úprava diplomové práce jsou vyhovující; překlepy nejsou příliš časté. Citace jsou provedeny korektním způsobem. Vytknout je tak možné pouze skutečnost, že v některých případech chybí odkazy, které by umožňovaly přesnou identifikaci pramenů, z nichž autorka čerpala (např. „studie společnosti Marsh“ na s. 121).

#### f) Návrh otázek k obhajobě

V disertační práci je opakovaně zmiňováno spolurozhodování zaměstnanců v SRN, aniž by byl podle mého názoru náležitě vysvětlen jeho dopad na organizační strukturu vedení společnosti (např. s. 50).

Autorka zmiňuje ve své práci možnost valné hromady udělit členům orgánů vedení tzv. absolutorium (s. 116), tj. vzdát se práva na náhradu škody. Autorka podle mého názoru nicméně dostatečně nezohlednila kompetence valné hromady akciové společnosti. V souvislosti s odkazem na německé právo by bylo rovněž vhodné zmínit tzv. Entlastung (§ 120 AktG).

V části věnované pojištění odpovědnosti jsou zmíněny tradiční výluky pojišťoven, přičemž jednou z nich je „svévolné konání“ (s. 125). Co by bylo podle autorky možné pod tímto obratem chápat?

g) Závěr

S ohledem na výše uvedené doporučuji disertační práci k obhajobě.

V Praze dne 25.06.2010



JUDr. Lucie Josková, Ph.D., LL.M.  
oponent disertační práce